
UDC 371.15:373.29:378.22:372.4
DOI: 10.52534/msu-pp.6(1).2020.197-204

Oksana P. Tsiuniak*

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
76000, 57 Shevchenko Str., Ivano-Frankivsk, Ukraine

The Essence and Structure of Professional Readiness of Future Masters of Primary Education for Innovation Activity

Article's History:

Received: 11.01.2020

Revised: 16.02.2020

Accepted: 19.03.2020

Suggested Citation:

Tsiuniak, O.P. (2020). The essence and structure of professional readiness of future masters of primary education for innovation activity. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*, 6(1), 197-204.

Abstract. The relevance of the study is determined by changes in the legal framework in the field of teaching in accordance with international standards with a focus on innovative methods, resulting in the need to establish compliance and readiness of future teaching professionals to these innovations. The purpose of this work is to determine the essence of the professional readiness of future masters of primary education for innovation on the basis of the separation of its structural elements. In the process of research, the authors used a set of general scientific theoretical research methods, in particular analysis, synthesis, generalization in accordance with the principles of the criterion approach. The article analyzes the key views of Ukrainian and foreign scholars on the interpretation of the concepts of "readiness" and "pedagogical readiness". The author's definition of the concept of professional readiness of future masters of primary education for innovation is proposed, the essence of which is the perception of this phenomenon as a collective formation of individual components, including cognitive, motivational, reflective and praxeological. A description of each individual component of professional readiness of future primary school teachers is given. In accordance with the components identified by the author, the criteria of professional readiness are established, including information-content, personal-motivational, evaluation-reflexive, operational-activity, as well as indicators. Finally, based on a system of selected components and criteria, three levels of professional readiness of future masters of primary education for innovation were identified. The value of scientific work lies in the systematization of the theoretical basis of the selected issues with the prospect of its further implementation in pedagogical practice

Keywords: vocational training, primary education teachers, innovative pedagogy, components of professional readiness, criteria and levels of professional readiness

*Corresponding author

Оксана Петрівна Цюняк

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
76000, вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, Україна

Сутність і структура професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності

Анотація. Актуальність дослідження визначається зміною законодавчо-нормативної бази у сфері педагогічної діяльності відповідно до міжнародних стандартів з орієнтацією на інноваційні методики, внаслідок чого виникає потреба у встановленні відповідності та готовності майбутніх фахівців викладацької справи до вказаних нововведень. Метою роботи є визначення сутності професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності на основі виокремлення її структурних елементів. У процесі дослідження авторами був застосований комплекс загальнонаукових теоретичних методів дослідження, зокрема аналіз, синтез, узагальнення відповідно до принципів критеріального підходу. У статті проаналізовано ключові погляди українських і зарубіжних науковців на тлумачення понять «готовність» та «педагогічна готовність». Запропоновано авторське визначення поняття професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності, суть якого полягає в сприйнятті вказаного явища як сукупного утворення окремих компонентів, зокрема когнітивного, мотиваційного, рефлексивного та праксеологічного. Надано характеристику кожному окремому компоненту професійної готовності майбутніх педагогів початкової школи. Відповідно до виокремлених автором компонентів встановлено критерії професійної готовності, серед яких інформаційно-змістовий, особистісно-мотиваційний, оцінно-рефлексивний, операційно-діяльнісний, а також показники. Наостанок на основі системи обраних компонентів і критеріїв, було визначено три рівні професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності. Цінність наукової роботи полягає у систематизації теоретичної бази з обраної проблематики з перспективою подальшого її впровадження на педагогічній практиці

Ключові слова: професійна підготовка, педагоги початкової освіти, інноваційна педагогіка, компоненти професійної готовності, критерії та рівні професійної готовності

Постановка проблеми

Провідною тенденцією сучасної вищої педагогічної освіти є підготовка майбутніх фахівців до інноваційної діяльності, що зумовлено інтеграцією України до європейського освітнього простору. Відомо, що соціальним замовленням сучасного українського суспільства є особистість конкурентоспроможного педагога, орієнтованого на інноваційну діяльність. У зв'язку з цим виникає необхідність в організації системи професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти, яка б забезпечувала цілеспрямований процес формування їхньої професійної готовності до інноваційної діяльності.

Стратегічні напрями інноваційних перетворень у галузі освіти визначені в Законах України «Про освіту» [1], «Про вищу освіту» [2], «Про інноваційну діяльність» [3], Національній доктрині розвитку освіти України у XXI ст. [4], Національній стратегії розвитку освіти в Україні до 2021 року [5]; Концепції розвитку педагогічної освіти [6], Державному стандарті початкової освіти [7], Наказі «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» [8]. Варто зазначити, що одним із ключових компонентів формули Нової школи є умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно. Як зазначають

дослідники, дітям на сьогодні потрібні сучасні та креативні вчителі, які насамперед розумітимуть їх [9].

Відтак, щоб забезпечити успішну професійну підготовку майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності, потрібно здійснити системну характеристику означеного процесу, визначити концептуальні засади професійної підготовки, теоретично обґрунтувати й методично забезпечити таку систему у ЗВО, яка б заповнювала прогалини професійної підготовки майбутніх фахівців освітнього рівня «Магістр».

Аналіз актуальних досліджень і публікацій

Дослідженням професійної підготовки майбутнього вчителя у контексті становлення гуманістичної парадигми освіти займалися В. Андрущенко [10], В. Кремень [11] та ін. Науковому розв'язанню проблеми вдосконалення професійної підготовки вчителя сприяли дослідження тенденцій розвитку вищої педагогічної освіти в Україні та за кордоном (Л. Хомич [12], Л. Коваль, О. Попова, Т. Никоненко [13], Дж. Суредда-Негре, М. Олівер-Тробат, Р. Комас-Форгас [14], О.В. Разумова, Є.Р. Садикова, Р.Р. Замалієв [15], Р.С. Наговіцин, І.А. Голубева [16], Є.А. Диганова, З.М. Явгільдіна, Н.В. Ширієва [17]) і

тенденцій розвитку системи університетської освіти (В.В. Гребенніков, Л.І. Грудцина та Н.М. Марчук [18], Ж.-П. Бушар [19]) і багато інших.

Мета статті

Визначити сутність і структуру професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності.

Результати дослідження

Здійснений аналіз наукової думки щодо наявності системи професійної підготовки фахівців до інноваційної діяльності показав, що інтенсивність дослідження зазначеної проблематики постійно збільшується, хоча спостерігаються певні відмінності у наукових поглядах щодо її сутності. Вбачаємо необхідність у тому, щоб визначитися з понятійним апаратом у межах означеної проблеми. Тож, перш ніж аналізувати сутність поняття «*професійна готовність*», схарактеризуємо поняття «*готовність*» у вимірі сучасної науки.

У статті автори оперують поняттям «*готовність*»,

яке дефінюється як наявність здібностей, якостей особистості, психологічний стан, суттєва ознака установки, психологічна умова успішності виконання діяльності, цілісне явище, скріплене переконаннями, морально-вольовими якостями особистості, способами поведінки, знаннями про професію та практичними вміннями і навичками [20; 21]. У науковій літературі виділяють два підходи до визначення поняття «*готовність*»: розуміння готовності як певного психічного стану; розуміння готовності як певної властивості або системи властивостей та якостей особистості. Аналізуючи наукові джерела у галузі психології, приходимо до висновку, що «*готовність*» переважно розглядається як особливий психічний стан. Дослідниця Н. Кузьміна тлумачить «*готовність*» до професійної педагогічної діяльності як складне соціально-психологічне явище, що охоплює комплекс індивідуально-психологічних якостей особистості та систему професійно-педагогічних знань, умінь і навичок [22]. Водночас у своєму дослідженні М. Галицька виділяє такі складові формування готовності [23] (рис. 1):

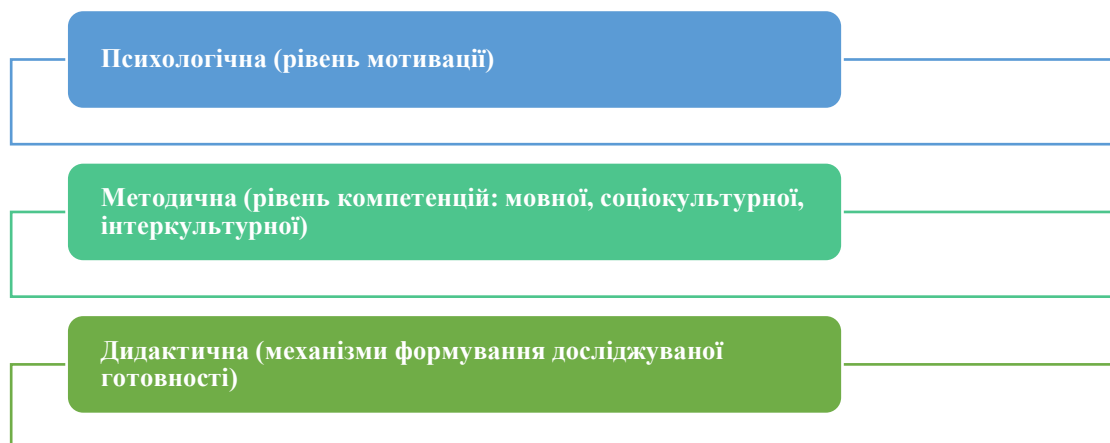

Рисунок 1. Складові формування готовності за М. Галицькою

Погоджуємося із міркуваннями М. Вікуліної про те, що готовність до професійної діяльності є надійним інструментом теоретичної і практико-перетворювальної діяльності педагога [24, с. 4–17]. Лаконічний аналіз сутності поняття «*готовність*» дає змогу визначити «*професійну готовність*» як результат професійної підготовки, психічний стан та якісні особистісні характеристики, що визначають цей стан. Отже, виникає необхідність розглянути сутність поняття «*професійна готовність*». Погоджуємося із твердженням С. Гаркуші про те, що «результатом професійної підготовки є готовність» [25, с. 198–201].

Професійну готовність дослідники тлумачать як інтегративну складну характеристику особистості, що визначається системною сукупністю професійних якостей, необхідних і достатніх для успішної самостійної фахової діяльності [20; 21]. Під *професійною готовністю* Я. Мандрик розуміє складне особистісне утворення, що

включає комплекс професійно важливих якостей і систему професійних знань в умовах діяльності з часовими й інформаційними обмеженнями та визначає її чотирих компонентну структуру: мотиваційну (мотиви вибору професії); когнітивну (знання щодо відповідної професійної діяльності); операційну (навички та вміння, необхідні для виконання професійних завдань); емоційно-вольову (вольові риси характеру, емоційна стійкість) [26, с. 52]. Науковці, котрі досліджують професійну підготовку вчителів, розглядають *професійну готовність* «як інтегративне стійке утворення, що виявляється на основі сформованості потреб і здібностей та характеризується соціально-нормативним рівнем суспільних відносин у систему функцій індивіда, що визначає його ставлення до діяльності та її результативність» [27, с. 23].

Отже, здійснивши ґрунтовний аналіз наукових розвідок і дисертаційних досліджень з означеної проблеми, пропонуємо авторське визначення. Вважаємо, що

професійна готовність майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності – це результат професійної підготовки, інтегративне особистісне утворення, що характеризується поєднанням когнітивного (знання про зміст професії та інноваційної діяльності), мотиваційного (мотиви до інноваційної діяльності та інтереси), рефлексивного (уміння аналізувати результати власної інноваційної діяльності) та праксеологічного (актуалізація інноваційної компетентності) компонентів, що дають змогу виконувати професійні завдання інноваційного характеру.

Згідно з поставленою метою дослідження розв'язувалося завдання: визначити компоненти професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти, рівень сформованості професійної готовності до інноваційної діяльності, яка визначається за відповідними критеріями та показниками і шкалою рівнів кожного критерію. Для розробки сукупності критеріїв, показників та визначення рівнів, авторами була проаналізована сутність зазначених понять у науковому контексті. У контексті авторського дослідження, компонент є складовою професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності. Відтак виділяємо *когнітивний, мотиваційний, рефлексивний та праксеологічний* компоненти професійної підготовки магістрантів. Розглянемо зміст означених компонентів.

Когнітивний компонент характеризується сформованою системою професійних знань та визначає зміст професійної підготовки, який спрямований на формування професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності. Цей компонент відображено в таких документах: освітня програма, навчальний план та робочі програми навчальних дисциплін. Він допомагає створити умови для постійного вдосконалення умінь систематизувати зміст навчального матеріалу; виділяти елементи знань, що мають професійну спрямованість; знаходити у змісті навчального матеріалу суперечності і моделювати їхнє подолання; опрацьовувати наукові джерела з метою отримання інформації, що необхідна для вирішення певних завдань інноваційної діяльності. Також, варто зазначити, що здобувачі вищої освіти навчаються відбирати та опрацьовувати навчальний матеріал самостійно. У процесі діагностування рівня сформованості знань майбутніх магістрів початкової освіти потрібно брати до уваги їхню повноту, глибину, гнучкість та усвідомленість.

Мотиваційний компонент визначає сформованість мотивів до інноваційної діяльності як запоруки самореалізації і саморозвитку магістрантів; зацікавленість інноваційною діяльністю як важливим джерелом професійних потреб, особистісного росту, стійкий інтерес до творчості тощо; усвідомлення важливості застосування інноваційних форм та методів організації означеної діяльності. Про сформованість компонента свідчать орієнтація на інтереси до інноваційної діяльності; прагнення до реалізації власних можливостей, здібностей, особистісних якостей (когнітивних змін);

ступінь активності і самостійності розумової діяльності. Цей компонент задає вимоги до майбутніх магістрів початкової освіти в контексті їхньої професійної підготовки до інноваційної діяльності, а саме: спрямування змісту освіти магістрантів на інтеграцію навчальної, наукової і практичної діяльності у ЗВО; розробку нових, нетрадиційних, педагогічно доцільних і дидактично обґрунтованих способів і прийомів навчання.

Рефлексивний компонент визначає рівні власної значущості, розвитку власної самооцінки, самореалізації. Рефлексія є показником суб'єктності і дає змогу особистості регулювати власну активність, впливати на систему норм і стандартів, управляти навчальною та практичною діяльністю. Нагадаємо, що рефлексія є психологічним механізмом, спрямованим на самовдосконалення особистості, що передбачає вміння усвідомлювати рівень особистої діяльності, власних здібностей, знання про способи професійного самовдосконалення; уміння бачити причини недоліків у своїй діяльності; бажання саморозвиватися.

Праксеологічний компонент характеризується стійким ставленням майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності, тобто, здобувачі освітнього рівня «Магістр» мають володіти системою необхідних для інноваційної діяльності знань та умінь; у них має бути сформована професійна готовність застосовувати знання та набуті уміння у майбутній інноваційній діяльності.

Зауважимо, що в сукупності всі чотири компоненти відображають зміст професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності, кожен з яких не є усталеним, а має динамічний характер і відповідно передбачає динаміку змін. Виокремлені компоненти є взаємопов'язаними, взаємозалежними, взаємозумовленими та являють собою цілісне утворення. На основі аналізу змістових характеристик компонентів авторами визначено критерії сформованості професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності, що є результатом професійної підготовки: *інформаційно-змістовий, особистісно-мотиваційний, оцінно-рефлексивний, операційно-діяльнісний*. Учені стверджують, що критерії мають відповідати певним вимогам, дотримання яких надає змогу досліджувати явища. Визначаючи критерії сформованості професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності, було враховано основні вимоги, яким має відповідати критерій, а саме: об'єктивність, інформативність, можливість якісного опису, валідність, вірогідність.

Кожен із критеріїв конкретизується низкою показників, системно пов'язаних між собою. Критерій і показник тісно взаємопов'язані: науково обґрунтований вибір критерію значною мірою обумовлює правильний вибір системи показників і, навпаки, якість показника залежить від того, наскільки він повно й об'єктивно характеризує прийнятий критерій [28]. До когнітивного компоненту належить *інформаційно-змістовий критерій*,

показниками якого є знання, а саме: наявність системних теоретико-методичних знань про інноваційну діяльність; сформованість інноваційної компетентності; інноваційне мислення майбутніх магістрів початкової освіти; поінформованість про інноваційні форми, засоби та методи організації професійної діяльності; знання нормативно-правових документів; знання основ педагогіки, педагогічної інноватики.

Мотиваційний компонент представлений *особистісно-мотиваційним критерієм* – усвідомлене ставлення майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності; сформованість мотивів до професійного самовдосконалення та саморозвитку; стійкі орієнтації на гуманістичні цінності у педагогічній інноваційній діяльності; сформованість професійно значущих якостей особистості; потреба в здійсненні інноваційної діяльності; сформованість творчого потенціалу; професійна мобільність у педагогічній взаємодії.

До рефлексивного компоненту відносимо *оцінно-рефлексивний критерій*, показники якого: здатність прогнозування й адекватної оцінки своєї підготовленості до інноваційної діяльності; аналіз організаційно-методичного забезпечення; здатність виявляти та оцінювати кращий педагогічний досвід, уміння аналізувати результати інноваційної діяльності.

Праксеологічний компонент представлений *операційно-діяльнісним критерієм*, показниками якого є: гностичні, проектувальні, конструктивні, комунікативні, організаторські уміння та навички, необхідні для здійснення інноваційної діяльності. Вони формуються у процесі виконання практичних робіт, написанні наукових повідомлень, есе, магістерських робіт, проходженні виробничої та науково-дослідницької практики тощо. Цей компонент показує взаємозв'язки між усіма компонентами, що необхідно для подальшого їх об'єднання у цілісну систему. Він передбачає, що внаслідок професійної підготовки формується кінцевий результат – сформованість професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності.

Визначивши критерії та показники професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності, виникає необхідність охарактеризувати рівні професійної готовності магістрантів за кожним із запропонованих критеріїв. Авторами було виділено такі *рівні* професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності.

Низький рівень – майбутні магістри початкової освіти не усвідомлюють значущості педагогічної професії та сутності інноваційної діяльності у системі освіти; не володіють науково-теоретичними та науково-практичними знаннями про інноваційну діяльність; не сформована інноваційна компетентність; простежується безсистемність загальнопедагогічних знань; мають поверхневі знання про інноваційні методи та прийоми навчання; володіють низьким рівнем комунікативних умінь, необхідних для забезпечення освітнього процесу; простежується низький рівень розвитку інтелектуальних

умінь; відсутня мотивація досягнення успіху у професійній інноваційній діяльності; мають низький і середній рівні очікуваної регулятивної спроможності; відсутня спрямованість на рефлексивну самооцінку власних здібностей, умінь і якостей, що сприяють професійному становленню у процесі інноваційної діяльності.

Середній рівень – майбутні магістри початкової освіти загалом усвідомлюють значущість педагогічної професії та сутність інноваційної діяльності у системі освіти; частково володіють науково-теоретичними та науково-практичними знаннями про інноваційну діяльність; частково сформована інноваційна компетентність; загальнопедагогічні знання мають ознаки системного характеру, однак є недостатньо міцними та глибокими (можуть їх відтворити, однак зазнають труднощів у процесі вирішення практичних завдань); володіють репродуктивним досвідом щодо інноваційних методів і прийомів навчання; загалом володіють комунікативними уміннями, необхідними для забезпечення освітнього процесу; спостерігається прояв інтелектуальних умінь; загалом простежується мотивація досягнення успіху у професійній інноваційній діяльності; мають середній і високий рівні очікуваної регулятивної спроможності; системно демонструють рефлексивну самооцінку власних здібностей, умінь і якостей, що сприяють професійному становленню у процесі інноваційної діяльності.

Високий рівень – позитивне ставлення майбутніх магістрів початкової освіти до педагогічної професії; демонструють активний інтерес і потребу в реалізації інноваційної діяльності; добре сформована внутрішня мотивація в оволодінні загальнопедагогічними знаннями; науково-теоретичні та науково-практичні знання про інноваційну діяльність набувають системного діяльнісного характеру; сформована інноваційна компетентність; демонструють системність, міцність та творчий характер інноваційних знань; відстежується креативність під час застосування інноваційних методів і прийомів навчальної діяльності; володіють комунікативними уміннями, необхідними для забезпечення освітнього процесу; пізнавальна активність має творчий характер, що свідчить про розвиток творчого педагогічного мислення; добре простежується мотивація досягнення успіху у професійній інноваційній діяльності; мають високий рівень очікуваної регулятивної спроможності; високий рівень рефлексивної самооцінки власних здібностей, умінь і якостей, забезпечує сформованість високого рівня професійної готовності до інноваційної діяльності.

Висновки

Отже, в процесі дослідження виокремлено й обґрунтовано компоненти професійної підготовки (когнітивний, мотиваційний, рефлексивний, праксеологічний), відповідні критерії професійної готовності (інформаційно-змістовий, особистісно-мотиваційний, оцінно-рефлексивний, операційно-діяльнісний) та показники,

а також рівні (високий, середній, низький) професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності. Плануємо подальше дослідження означеної проблеми у здійсненні констатувального

експерименту для виявлення фактичного стану сформованості професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності.

Список використаних джерел

- [1] Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20170905#Text> (дата звернення: 15.07.2019).
- [2] Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20140701#Text> (дата звернення: 15.07.2019).
- [3] Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15/ed20020704#Text> (дата звернення: 15.07.2019).
- [4] Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 17.04.2002 р. № 347. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text> (дата звернення: 15.07.2019).
- [5] Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text> (дата звернення: 15.07.2019).
- [6] Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> (дата звернення: 15.07.2019).
- [7] Про затвердження Державного стандарту початкової освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.07.2019).
- [8] Про внесення змін до положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2017 р. № 994. URL: <https://base.kristti.com.ua/?p=5998> (дата звернення: 15.07.2019).
- [9] Нова українська школа: poradnik для вчителя / за ред. Н.М. Бібік. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяда», 2017. 206 с.
- [10] Андрущенко В. Філософія освіти XXI століття: у пошуках перспективи. *Філософія освіти*. 2015. № 1(3). С. 6–12.
- [11] Кремень В. Сучасна філософія освіти і педагогічна наука. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2002. № 4. С. 11–20.
- [12] Хомич Л.О. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів у контексті концепції розвитку педагогічної освіти. *Проблеми освіти*. 2019. Т. 92. С. 210–216.
- [13] Koval L., Popova O., Nikonenko T. Practice-oriented direction of professional preparation of future teachers of primary education in the context of European integration processes. *Journal of History Culture and Art Research*. 2019. Vol. 8, No. 2. P. 85–92. doi: 10.7596/taksad.v8i2.2060.
- [14] Sureda-Negre J., Oliver-Trobat M., Comas-Forgas R. Improving the training of primary school teachers: Agreements and disagreements between active teachers and university professors. *Educational Practice and Theory*. 2020. Vol. 42, No. 2. P. 79–104.
- [15] Razumova O.V., Sadykova E.R., Zamaliev R.R. Meta-cognitive technologies in the training of students-future teachers. *Journal of Social Sciences Research*. 2018. Special Issue 1. P. 468–472.
- [16] Nagovitsyn R.S., Golubeva I.A. Forming future teachers' communicative competences through the student scientific society activities. *Integration of Education*. 2019. Vol. 23, No. 1. P. 66–84.
- [17] Dyganova E.A., Yavgildina Z.M., Shirieva N.V. The competition training method in the formation of professional competence of the future music teacher. *Man in India*. 2017. Vol. 97, No. 20. P. 403–414.
- [18] Practical recommendations to improve the quality of training and methodical support of professional teacher education / V.V. Grebennikov et al. *International Journal of Environmental and Science Education*. 2016. Vol. 11, No. 14. P. 7186–7194.
- [19] Bouchard J.-P. Proposal for the reform of the training of psychologists: From the division in the Master's degree to harmonisation with the introduction of a generalist Doctorate. *Annales Medico-Psychologiques*. 2017. Vol. 175, No. 9. P. 808–815.
- [20] Mkumbo K. The effectiveness of the new education and training policy in addressing the learning crisis in Tanzania. *International Journal of Management in Education*. 2017. Vol. 11, No. 3. P. 347–366.
- [21] Information and Communication Technologies (ICT) for teaching and learning of thermodynamic concepts as a tool for future teachers / C.A. Faúndez et al. *Formacion Universitaria*. 2017. Vol. 10, No. 4. P. 43–54.
- [22] Кузьмина Н.В. Методы системного педагогического исследования. Львів: ЛГУ, 1980. 170 с.
- [23] Галицька М.М. Формування у студентів вищих навчальних закладів сфери туризму готовності до іншомовного спілкування: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2007. 20 с.
- [24] Викулина М.А. Непрерывное образование и подготовка педагога. *Педагогика*. 1999. Вып. 7. С. 14–27.

- [25] Гаркуша С. Поняття та компоненти професійної готовності майбутніх учителів до педагогічної діяльності. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 110. С. 198–201.
- [26] Мандрик Я. Формування професійної готовності майбутніх диспетчерів координаційного центру пошуку та рятування: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2015. 20 с.
- [27] Воронін Д. Питання готовності вчителів фізичної культури до професійної діяльності. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2011. № 2(14). С. 23–25.
- [28] Кулакова М.В. Формування готовності до професійної діяльності в майбутніх фахівців у вищих морських навчальних закладах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Одеса, 2006. 22 с.

References

- [1] Law of Ukraine No. 2145-VIII "On Education". (2017, September). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20170905#Text>.
- [2] Law of Ukraine No. 1556-VII "On Higher Education". (2014, July). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20140701#Text>.
- [3] Law of Ukraine No. 40-IV "About Innovative Activity". (2002, July). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15/ed20020704#Text>.
- [4] Decree of the President of Ukraine No. 347 "On the National Doctrine of Education Development". (2002, April). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>.
- [5] Decree of the President of Ukraine No. 344 "On the National Strategy for the Development of Education in Ukraine until 2021". (2013, June). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>.
- [6] Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 776 "On Approval of the Concept of Development of Pedagogical Education". (2018, July). Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.
- [7] Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 87 "On Approval of the State Standard of Primary Education". (2018, February). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>.
- [8] Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 994 "On Amendments to the Regulations on the Procedure for Carrying Out Innovative Educational Activities". (2017, July). Retrieved from <https://base.kristti.com.ua/?p=5998>.
- [9] Bibik, N.M. (Ed.). (2017). *New Ukrainian school*. Kyiv: TOV "Vydavnychyy dim "Pleyady".
- [10] Andrushchenko, V. (2015). The philosophy of education of the XXI century: Looking for the perspective. *Philosophy of Education*, 1(3), 6-12.
- [11] Kremen, V. (2002). Modern philosophy of education and pedagogical science. *Pedagogy and Psychology of Vocational Education*, 4, 11-20.
- [12] Khomych, L.O. (2019). Improvement of the professional training of future teachers in the context of the development concept of pedagogical education. *Problems of Education*, 92, 210-216.
- [13] Koval, L., Popova, O., & Nikonenko, T. (2019). Practice-oriented direction of professional preparation of future teachers of primary education in the context of European integration processes. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(2), 85-92. doi: 10.7596/taksad.v8i2.2060.
- [14] Sureda-Negre, J., Oliver-Trobat, M., & Comas-Forgas, R. (2020). Improving the training of primary school teachers: Agreements and disagreements between active teachers and university professors. *Educational Practice and Theory*, 42(2), 79-104.
- [15] Razumova, O.V., Sadykova, E.R., & Zamaliev, R.R. (2018). Meta-cognitive technologies in the training of students-future teachers. *Journal of Social Sciences Research*, (S1), 468-472.
- [16] Nagovitsyn, R.S., & Golubeva, I.A. (2019). Forming future teachers' communicative competences through the student scientific society activities. *Integration of Education*, 23(1), 66-84.
- [17] Dyganova, E.A., Yavgildina, Z.M., & Shirieva, N.V. (2017). The competition training method in the formation of professional competence of the future music teacher. *Man in India*, 97(20), 403-414.
- [18] Grebennikov, V.V., Grudtsina, L.Y., Marchuk, N.N., Sangadgiev, B.V., & Kudyashev, N.K. (2016). Practical recommendations to improve the quality of training and methodical support of professional teacher education. *International Journal of Environmental and Science Education*, 11(14), 7186-7194.
- [19] Bouchard, J.-P. (2017). Proposal for the reform of the training of psychologists: From the division in the Master's degree to harmonisation with the introduction of a generalist Doctorate. *Annales Medico-Psychologiques*, 175(9), 808-815.
- [20] Mkumbo, K. (2017). The effectiveness of the new education and training policy in addressing the learning crisis in Tanzania. *International Journal of Management in Education*, 11(3), 347-366.
- [21] Faúndez, C.A., Bravo, A.A., Ramírez, G.P., & Astudillo, H.F. (2017). Information and Communication Technologies (ICT) for teaching and learning of thermodynamic concepts as a tool for future teachers. *Formacion Universitaria*, 10(4), 43-54.

-
- [22] Kuzmina, N.V. (1980). *Methods of systematic pedagogical research*. Lviv: LSU.
 - [23] Halytska, M.M. (2007). *Formation of students of higher educational institutions in the field of tourism readiness for foreign language communication* (Candidate thesis, Institute of Pedagogy of NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine).
 - [24] Vikulina, M.A. (1999). Continuing education and teacher training. *Pedagogy*, 7, 14-27.
 - [25] Garkusha, S. (2013). Definition and components professional readiness future teachers for teaching activities. *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University. Pedagogical Sciences*, 110, 198-201.
 - [26] Mandryk, Ya. (2015). *Formation of professional readiness of future dispatchers of the coordination center of search and rescue* (Candidate thesis, Ukrainian Engineering Pedagogics Academy, Kharkiv, Ukraine).
 - [27] Voronin, D. (2011). The question of readiness of physical education teachers for professional activity. *Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society*, 2(14), 23-25.
 - [28] Kulakova, M.V. (2006). *Formation of readiness for professional activity in future specialists in higher maritime educational institutions* (Candidate thesis, South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky, Odesa, Ukraine).